

TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS ONLINE KOMMUNIKÁCIÓJÁNAK SAJÁTOSSÁGAI A KASZINÓK HONLAPJAIN

The concept of CSR (Corporate Social Responsibility) originates with the large –scale publicly held Business Corporation of the USA, but its original meaning has changed considerably since Europe started to apply the concept. No formal reporting of CSR required by law in Hungary. Some large companies that issue a CSR report do not translate it into Hungarian and generally is no room for stakeholder dialogue and reaction. Getting to know the problems we can make an offer for a responsible corporate management practice.

A CSR (Corporate Social Responsibility) önkéntes elköteleződés a közjó fejlesztése mellett, az üzleti gyakorlaton keresztül a cég erőforrásainak bevonásával [Ligeti 2007.]. A vállalati társadalmi felelősségvállalás azt az elkötelezettséget jelenti, amely során a vállalat a közösség jólétének érdekében folytat önkéntesen, szabadon választott üzleti gyakorlatot, amit erőforrásaival is támogat. A meghatározás kulcseleme az „önkéntes” szó [Kotler-Lee 2007.]. A társadalmi kohézióra épülő kontinentális jóléti modell válsága napjaink egyik legsúlyosabb európai problémája. Az állam mérete az e modell alapján működő EU tagállamokban igen jelentős, a megtermelt GDP-nek akár 60%-ára is kiterjedhet [Marján 2007]. Az állami szerepvállalás ellenére a társadalmi problémák jelentős része még mindig megoldatlan, így szükségszerű egy olcsóbb, ám hatékonyabb rendszer megalkotása. A piaci modellhez történő közelítésben felértékelődik a vállalkozások szerepe. A piaci szereplők figyelme főként a multinacionális vállalatok CSR tevékenységére irányul, amely a menedzsment új útját is jelentheti a társadalom legszegényebb rétegeinek a piaci folyamatokba való bekapcsolásával [Prahalad 2006]. Kutatások azt mutatják, hogy a legnagyobb hazai cégek vezetőinek többsége felismerte a társadalmi felelősségvállalás fontosságát és hosszú távú üzleti hasznosságát, közel kétharmaduk biztos abban, hogy azok a vállalatok, amelyek nagyobb hangsúlyt helyeznek a társadalmi felelősségvállalásra, hosszabb távon jobb pénzügyi eredményeket érnek el, mint azok a vállalatok, amelyek nem így cselekednek. A nagyvállalatok fokozódó CSR feladatvállalása ma már Magyarországon is egyértelmű tény.

Az EP(2006/2133(INI)) jelentésben javasolja, hogy a jövőbeli CSR-kutatás mutasson túl a CSR egyszerű „üzleti ügyein”, és többek közt összpontosítson a versenyképesség és a fenntartható fejlődés közötti mikrogazdasági szintű összefüggésre. Ezt pontosítja az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) véleménye, amely szerint a vállalatok és a területek társadalmi felelőssége a mikro-, a fenntartható fejlődés pedig a makroszinthez tartozik [EGSZB 2007].

A bekapcsolódás a CSR tevékenységbe a nemzetközi nagyvállalati példák felhasználásával (nem automatikus átvételével) alacsonyabb költséggel és jelentősen egyszerűbben történhet, vagyis a jelenlegi elmaradás akár versenyelőny forrása is lehet, mert a fejlesztés költségeit mások már megfizették. Tóth Gergely szerint gyakran éri a vállalatokat az a vád, hogy csak jó híruk növelése miatt végeznek látszat CSR tevékenységet, s túl gyakran látható e vádak

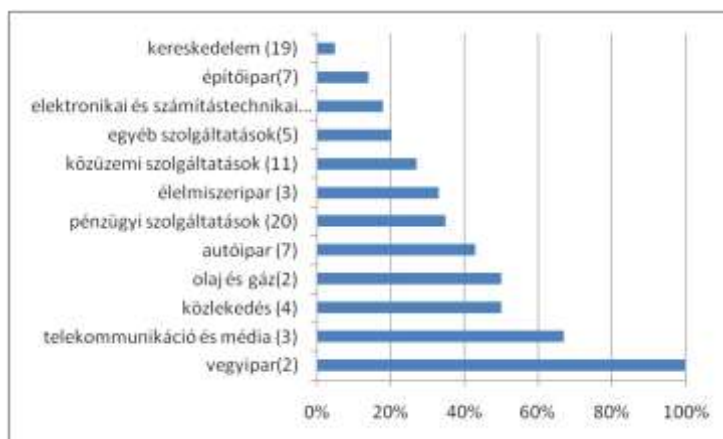
igazságalapja. Rossznak tartja, ha a CSR=PR (egyenlő és kizárólag egyenlő). Tapasztalatai szerint, míg a nagyvállalatok „pozitív CSR példái” széles nyilvánosságot kapnak, mind a sajtóban, mind a cégek saját kiadványaiban, addig a Valóban Felelős Vállalatok tulajdonosait alig lehet rávenni, hogy ilyen szempontból beszéljenek magukról, bemutassák pozitív gyakorlataikat egy konferencián [Tóth 2007]. A vállalatok CSR tevékenységének jövőbeli alakulását egyértelműen meghatározza a piaci partnerek (nagyvállalatok, fogyasztók) irányából megfogalmazódó elvárás a társadalmi tudatosságra, aminek akadály a tevékenység azonosításának és kommunikációjának terén jelentkező hiányosság lehet. A magyar vállalatok erősen ösztönözve vannak üzleti partnereik elvárásainak teljesítésére, ez biztosan meghatározó faktor lesz a CSR magyarországi terjedésében [Győri 2007]. A vállalatok elsősorban a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos társadalmi elvárások és a kockázatkezelés miatt építenek be fenntarthatósági szempontokat a beszállítók kiválasztásába. Egyes iparágakban az elmúlt évtized során több botrány, bojkott hívta fel a figyelmet arra, hogy a munkaügyi és környezetvédelmi normákat érvényesíteni kell az ellátási lánc minden elemében [HVG 2008]. A vállalati CSR tevékenység fontos szerepet kap a munkavállalásban is: a legjobb eredményeket elérő MBA- diákok háromnegyede számára kulcsfontosságú szerepe van a munkahelyválasztásban annak, hogy milyen az adott vállalat hírneve. a Megoldást a vállalatunként különböző „jó gyakorlat” keresése, megerősítése és kommunikációja jelentheti [Napi online 2008].

Nem pénzügyi jelentések

A nem pénzügyi jelentések elterjedését több kutatás is vizsgálta a közelmúltban.

Kotler szerint a jelentés tevékenység legfőbb eszközei a vállalati éves jelentések meghatározott fejezetei, amelyek tartalmazzák a közösségi adományozás tételeit [Kotler-Lee 2007.].

1. ábra: Jelentéskészítés iparáganként

Forrás: KPMG (2008) International Survey of Corporate Responsibility Reporting 2008

A KPMG kutatásában a világgazdaság vezető vállalatainak CSR jelentéseit vizsgálta, 2008-ban 22 ország több mint 2200 vállalatának jelentését tekintették át. A kiválasztott vállalatok a (G250) Global Fortune 2007. évi listája alapján a 250 legjelentősebb vállalat, és a (N100) résztvevő 22 ország 100 legjelentősebb vállalata nettó árbevétel alapján. Jelenleg a G250 háromnegyede mutat be CSR/fenntarthatósági stratégiát, meghatározott célokkal. Csak 37 olyan vállalat található a G250-ben, amelyek nem rendelkeznek CSR/fenntarthatósági

stratégiával és csak 13 olyan vállalat van, amelyek ugyan rendelkeznek ilyen stratégiával, de nem készítenek jelentést. A tőzsdei és az állami tulajdonban lévő vállalatok rendelkeznek a legnagyobb arányban stratégiával. A tanulmány szerint dinamikus CSR fejlődés a 2004-es EU-csatlakozást követően indult el Magyarországon. A vizsgált vállalatok körét a Figyelő 2007 évi rangsora alapján választották ki. Fenntarthatósági jelentést jellemzően a nagy, kevés szereplős, szabályozott iparágak szereplői készítik (1. ábra) és a pénzügyi szolgáltatók (bankok, biztosítók) mutatják jelenleg a legdinamikusabb fejlődést [KPMG 2008]. Zilahy Gyula 19 hazai vállalkozás környezeti/ fenntarthatósági/CSR jelentésének tartalomelemzése alapján azt a következtetést vonta le, hogy a jelentések mind tartalmilag, mind formailag jelentős fejlődésen mentek keresztül, ugyanakkor számuk igen alacsony és még számos területen szorulnak javításra [Zilahy 2008].

A GRI (Global Reporting Initiatives) az ENSZ (UN) égisze alatt működő, holland székhelyű, független civil szervezet, melynek célja egy nemzetközileg elfogadott jelentéskészítési standard elkészítése és folyamatos fejlesztése. A GRI által összeállított 'Sustainability Reporting Guidelines', azaz útmutató a legelterjedtebb nemzetközi standard. Az, hogy egy szervezet tevékenységeinek fenntarthatósága átlátható, nagyon sok érintett számára fontos, akik közt szerepelnek üzleti, munkaügyi, és civil szervezetek, befektetők, elszámoltatók és még sokan mások. A GRI éppen emiatt támaszkodott konzultációs folyamata során mindezen érintett csoport szakértőinek véleményére és együttműködésére. A konzultációk, valamint a gyakorlati tapasztalat fejlesztette folyamatosan a Jelentéstételi Keretrendszert a GRI alapítása, vagyis 1997 óta. Ez a számos érintett csoportot bevonó (angolul: multi-stakeholder) tanulási folyamat adta a Jelentéstételi Keretrendszernek azt a széleskörű elfogadottságot és hitelességet, amelyet manapság élvez [GRI 2006]. A jelentéskészítési útmutatók legújabb generációját jelenti a fenntarthatósági jelentés kalauz az ENSZ-től. Az útmutató segítségével cégek, szabályzó testületek és befektetők elkészíthetik éves vállalati felelősség jelentésüket [UN 2008]. A magyarországi vállalatok közül (többek közt) a Denso Gyártó Magyarország Kft., a Budapesti Erőmű Rt., a Magyar Telekom Rt., a BAT és a MOL Rt. készíti a GRI alapján nem-pénzügyi jelentéseit.

Az EGSZB felhívta az európai vállalkozásokat, hogy vegyenek részt a különböző mérési és tájékoztatási eszközök – többek között az EMAS, GRI és ISO 26000 – kidolgozásában és felülvizsgálatában. Az EGSZB kiemeli: el kell kerülni, hogy új nemzetközi normák újrafogalmazzák a vállalatok társadalmi felelősségének koncepcióját, mégpedig oly módon, hogy azt a törvényi kötelezettségek pusztá teljesítésére korlátozzák, annak ellenére, hogy a vállalatok társadalmi felelőssége – természeténél fogva – a törvényen túlmenő önkéntes kezdeményezéseken alapul. Azt ajánlja a nemzeti képviselőknek, amelyek az ISO 26000 iránymutatásokat kidolgozzák, hogy támogassák a CSR európai meghatározását, amely magában foglalja a törvényi előírásokat, ám meg is haladja azokat. Bármilyen jelentős munkát végezzenek is a minősítő ügynökségek, a vállalatok számára nem szabad kötelezővé tenni. Ha az eszközök alkalmasak is a hitelesítésre, ez csak a vállalat kívánságára történhet, és nem szabad kötelezővé tenni.

McWilliams és Siegel 2001-ben készült tanulmánya a technikai fejlődés és a CSR tevékenység kapcsolatát vizsgálta és arra a következtetésre jutott, hogy az internet elterjedésével radikálisan csökken a CSR kommunikáció költsége, és nő a honlapokon megjelenő CSR tartalom. A weblapokon megjelenő CSR kommunikáció Nagy-Britanniára, Franciaországra, Hollandiára és az Egyesült Államokra kiterjedő összehasonlító elemzését

egy amerikai tanulmány mutatta be 2002-ben [Maignan-Ralston 2002]. 400 vállalat online CSR kommunikációját vizsgálták, ennek alapján megállapították, hogy a francia és a holland cégek esetén nagy hangsúlyt kap a tevékenységük negatív következményeinek kompenzálása és általában a környezetvédelem. Nagy-Britannia esetén az Amerikai Egyesült Államok erős befolyása érezhető, itt a hangsúly a szociális vonatkozásokon valamint az átláthatóságon van. A honlapok CSR tartalmának elemzéséhez részletes indikátorrendszert dolgoztak ki. A tanulmányok nem térnek ki a honlapok formai kérdéseire. Vizsgálatunkhoz magyar irodalmi adatokat is találtunk, a TerraIdea Tanácsadó és Kutató Kkt közelmúltban publikált kutatása a 100 legnagyobb vállalkozás online CSR kommunikációját vizsgálta 2006 májusában egy részletesen kidolgozott indikátorrendszer segítségével. Megállapításaik szerint a 100 legnagyobb cég közül 16 egyáltalán nem rendelkezik magyar nyelvű honlappal. A 80 vizsgált honlap közül 20 esetben nem találtak semmilyen CSR tartalmat, amely azt jelenti, hogy a 100 legnagyobb magyar vállalat közel 40%-a nem foglalkozik a CSR webes kommunikációjával. Az elérhető CSR tartalmakat vizsgálva a tanulmány szerint a leggyakoribb az általános bemutatás és esettanulmány ismertetése, teljes jelentések csak néhány honlapon találhatóak (2. ábra). A Kotler által bemutatott jellemző sem érvényesül, a vállalat, ha készít CSR jelentést, akkor az általában nem részei a pénzügyi jelentésnek.

2. ábra: Elérhető csr tartalmak

Forrás: TerraIdea 2006.

Kaszinók társadalmi felelősségvállalása

A társadalmi felelősségvállalás az üzleti élet minden szegmensét, így a kaszinókat is érinti. A vállalati felelősség kérdésében Tóth Gergely szerint mintegy vétőjogot jelent a cég alaptevékenysége és több megközelítés szerint is a kaszinók a vállalati felelősségvállalás feketelistáján vannak [Tóth 2007].

Véleményünk szerint a probléma árnyaltabb, hiszen káros hatásuk mellett a kaszinók részét képezik a kultúrának, a városi közösségi élet egyik terét jelentik és a nyeremények számos jótékonyági program alapját jelenthetik.

A kaszinók társadalmi felelősségvállalásának áttekintésére négy amerikai kaszinó (köztük egy Las Vegas-i), két kelet-közép európai kaszinóhálózat, három német egy cseh kaszinóhálózat, egy svájci kaszinókereső lap, egy osztrák kaszinóhálózat, egy európai kaszinóhálózat valamint három magyar kaszinó honlapját tekintettük át, CSR jelentést illetve tartalmat keresve.

A szerencsejátékok online megjelenését az 1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték szervezéséről szabályozza. A törvény 37.§ 17. pontja az Internetet, mint „Hírközlő eszköz és rendszer” fogalmazza meg. *Hírközlő eszköz és rendszer*: bármely olyan eszköz és rendszer, amelynek alkalmazásával a játékos a törvény hatálya alá tartozó játékokban részvételi jogosultságot keletkeztető nyilatkozatot vagy cselekményt tehet. Ilyen különösen a címzett vagy címzés nélküli nyomtatvány, a szabványlevél, a sajtótermékben közzétett hirdetés megrendelőlapja, a katalógus, a telefon, az automata hívókészülék, a rádió, a videotelefon, a videotex (mikroszámítógép-képernyővel) billentyűzettel vagy érintőképernyővel, az Internet, az elektronikus levél (e-mail), a távmásoló (telefax) és televízió. Tehát a szabályozás a kaszinók honlapja esetén főként a játékban való részvételre vonatkozik.

A terület specifikumai miatt ez az érintettség a különleges módon jelenik meg. A 16 áttekintett kaszinó honlapból hatnál találtunk kifejezett csr tartalmat, amely az egyéb vállalkozásokhoz képest kiemelkedően jó érték. Ennek részletezését, valamint a hivatkozott szervezetek honlapjainak elérhetőségét tartalmazza az 1. táblázat Ennek alapján megállapítható, hogy a kaszinók társadalmi felelősségvállalásának leggyakrabban kommunikált összetevője a játékszenvedéllyel kapcsolatos szervezetek elérhetősége. A felelősségvállalás másik gyakori megjelenési formája a szponzorációs tevékenység bemutatása. A szponzorált területek közül kiemelkedő szerepe van a sportnak, de megjelenik a művészet, turizmus, vagy a hátrányos helyzetű csoportok támogatása. Az áttekintett kaszinó honlapokon található CSR tartalom alapján megállapítható, hogy a CSR tevékenység legjellemzőbb megjelenési formája a játékszenvedéllyel kapcsolatos tartalom, civil szervezetek, segélyvonalak elérhetősége. Fontos elem a szponzorációs tevékenység bemutatása, de megjelenik az alkalmazottakkal kapcsolatos felelősségvállalás és a környezetvédelmi aktivitás is.

1. táblázat: A vizsgált kaszinók honlapjainak CSR tartalma

CSR tevékenység	külső hivatkozás
G.A. (Gamblers Anonymous) szervezet központi honlapjának elérhetősége	http://www.gamblersanonymousx.org/
California Council on Problem Gambling (civil szervezet)	http://www.calxproblemgambling.org/
National Center for Responsible Gaming (állami szerv)	http://www.nxcrg.org/
problem gambler's hotline	
befizetett adó nagyságának bemutatása	
compulsive gambling- a betegség leírása, szervezetek elérhetősége nélkül	
AGA (American Gaming Association) honlapjának elérhetősége	http://www.amxicangaming.org/
problem gambler's hotline	
játékfüggőséggel foglalkozó szervezetek elérhetőségei	http://www.anonymexspieler.at/
	http://www.xschulden.at/
	http://www.suchtxberatung-tirol.at/
	http://www.mariaxebehe.at/
	http://www.basx.at/
sport, turizmus és művészet szponzorálása	
művészet, sport, és a felnövekvő nemzedék rendszeres, és alkalmankénti, bizonyos eseményekhez kapcsolódó támogatása, „humán díj” közjót szolgáló alkalmazott elismerése, alkalmazottak kötelező előírásokon jelentősen túlmutató díjazása, környezetvédelem.	

Forrás: Saját vizsgálat 2008

2. táblázat: Jótékonyági pókerversenyek

honlap	helyszín	Cél	eredmények
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/shane-warne-alapitvany-jotekonysagi-pokerverseny.html	Melbourne 2008. október 27.	pénzt szerezzen a szegény vagy súlyos beteg gyerekeket támogató partneralapítványoknak.	az Alapítvány 2005 óta már több mint 1.7 millió dollárt teremtett elő, amiből több mint \$250,000-t a 2007-es Joe Hachem & Shane Warne pókerversenynek lehet köszönni.
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/jotekonysagi-jelentes-road2recovery.html	Las Vegas 2008. október 9.	Supercross motorosoknak nyújtsak támogatást, akik olyan sérüléseket szenvedtek, ami miatt a karrierjük megszakadt.	
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/benult-veteranok-jotekonysagi-poker-versenye.html	Colorado, Denver 2008. augusztus 26.	Minden, a versenyből befolyt összeg az Amerika Bénult Veteránjaihoz fog jutni, ami egy non-profit szervezet, ami a hátrányos helyzetű veteránok megsegítéséért jött létre. Az egyesített szponzori tevékenység egy lehetőség, amiért cserébe VIP regisztrációt tesznek lehetővé illetve reklám felületet a promóciós anyagoknak.	
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/felmillio-dollar-darfurnak.html	Dél-Kaliforniába n lévő San Manuel Indian Bingo és Casino május 8	'Ante Up for Africa' elnevezésű szervezetnek gyűjtöttek pénzt	500,000 dolláros adomány
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/jotekonysagi-hirek-russell-crowe-jatszani-fog-az-aussie-charity-tournamenten.html	Crown Casino 2007. november 30.	Shane Warne Alapítvány és rajta keresztül a beteg és hátrányos helyzetű ausztrál gyerekek támogatása.	több mint \$750,000-t gyűjtött ausztrál jótékonyági alapoknak az előző 18 hónapban
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/hiressegek-jotekonysagi-versenye-a-fiatalokert.html	Crystal Casino 2007. szeptember 22.	Egy nonprofit szervezet támogatása: a program a Los Angeles megyei fiataloknak ad stabilitást és segíti őket azzal, hogy biztonságosabb helyre juttatja őket. Segít nekik hazatérni, elhelyezi őket egy nevelőotthonban vagy csoportos szálláson, és megtanítja őket olyan szakmákra, melyek segítenek nekik az önálló életvitelben. A szervezet szolgáltatások széles körét kínálja, és az év minden napján nyitva áll a fiatalok számára.	
http://hu.pokerxworks.com/poker-cikkek/jotekonysagi-hirek-bemutatkozas-es-a-pals.html	Northridge, Kalifornia 2007. szeptember 29.	PALS - Police Activities League Supporters (kb. Rendőri Tevékenységeket Támogató Szövetség)	

Forrás: <http://hu.pokerxworks.com/>

A vállalati jótékonyság keretében a vállalatok közvetlen adományt nyújtanak a jótékonysági szervezet vagy ügy számára, leggyakrabban készpénzes pályázatok, adományok formájában. Ez a vállalati társadalmi kezdeményezések legradicionálisabb formája [Kotler-Lee 2007.] Az adományozás, a jótékonyság a modern szerencsejáték- különösen a póker- történetével összekapcsolódik. A www.pokerxworks.com oldalon 2007 szeptemberében egy önálló rovatot hoztak létre a jótékonysági pókerversenyek bemutatására. Az elmúlt 1 év során 7 eseményről számoltak be, amelynek összefoglalóját tartalmazza a 2. táblázat.

A kaszinókhoz kapcsolódó adományozásnak magyar példái is vannak. A kaszinók hagyományait kívánja feléleszteni a Casino Győr, hogy a társasági élet központja legyen, ahol üzletemberek találkozhatnak egyebek között. Ebből a megfontolásból szervezett a kaszinóban klubot, 2007 októberében, ahová a megyeszékhely 25 jeles képviselőjét hívták meg. Városvezetőkkel, a gazdasági élet képviselőivel ezután havonta egy alkalommal, egy csütörtök estén találkoznak a klubtagok, és a későbbiekben azokkal bővíülhet a kör, akiket az alapítók ajánlanak majd a klubba. A kaszinó támogatja a Győri Nemzeti Színházat, a megyeszékhely művészeti iskoláját és a Petz megyei kórháznak 600 ezer forintot juttatott [Ferenczi 2008].² A Casino Győr jótékonysági rendezvényeinek összefoglalását tartalmazza a 3. táblázat.

3. táblázat: Győri jótékonysági események

honlap	helyszín	esemény	eredmény
http://www.gyor.hu/index.php?hlid=1411 (Győr megyei jogú város hivatalos honlapja)	Győr	Jótékony pókerverseny a kórház támogatására	612 ezer forint- az előzetesen tervezett félmillió forintnál 112 ezer forinttal többet sikerült gyűjteni.
http://gyor.mconet.biz/index.php?action=fullnews&id=376180&category=80&category_name=gyor	Casino Győr Klub	Második jótékonysági játék: Lurkó Alapítvány támogatása- légzéskönyvitő eszköz 40 asztmás gyerek számára	430 ezer forint

Forrás: Saját vizsgálat 2008.

A Casino Győr Kft. meghatározta azokat a számára fontos értékeket, melyet támogatási koncepciója követni kíván. Ezen értékek közé tartozik a 9-13 osztályos tanuló korosztály, a tanulás, fejlődés és a kultúra támogatása. Ez utóbbinak a jegyében nyílik meg 2008. november 20-án a győri játékkaszinó épületében (Győr, Baross Gábor út 33.) a Győri Tánc- és Képzőművészeti Általános Iskola Szakközépiskola és Kollégium diákjainak kiállítása. A győri játékkaszinónak hagyománya van kiállítások rendezésében, az idei évben harmadik alkalommal ad lehetőséget az ifjú művészek számára, hogy a képzőművészeti alkotásaikat bemutathassák a nagyközönség előtt. A tanulók elsősorban portrékat, egészalakos alkotásokat

² Ferenczi József (2007): Jótékonysági klubot hoz létre a Casino Győr
http://www.kxisalfold.hu/gyori_hirek/jotekonysagi_klubot_hoz_letre_a_casino_gyor/2036362/

és a Casino hangulatához illő, tananyagban elsajátított technikákat, stílusokat, témákat, kompozíciókat kívánnak megismertetni a kiállítás látogatóival.

A kiállítás azzal a céllal kerül idén is megrendezésre, hogy minél szélesebb körben megismerjék az iskola diákjainak munkáját, valamint a kiállítás időtartama alatt a képzőművészeti alkotások megvásárolhatók legyenek. A képekből befolyó összeget az iskola a tanulók további magas fokú képzésére fordítja.

A 18 éven felüli érdeklődők 2008. november 20-tól - 2009. január 20-ig tekinthetik meg a kiállítást a győri játékkaszinó nyitvatartási idejében. A 18 éven aluli személyek bejelentkezés alapján a délelőtti órákban csoportosan nézhetik meg a tárlatot.

A Casino Győr Kft. továbbra is azt szeretné, hogy a kaszinó ne csak játékközpont, de rangos kiállítás helyszín is legyen, és képzőművészeti megnyitói a helyi kulturális élet kiemelkedő eseményeinek számítsanak [Szalay 2008].

Vizsgálatunk alátámasztotta azt a feltételezést, hogy a hagyományosan a társadalmi felelősségvállalás szempontjából negatívan megítélt kaszinók szerepét is árnyaltabban kell vizsgálnunk. Több esetben szerepvállalásuk társadalmi szempontból pozitívnak minősíthető.

Irodalomjegyzék:

1. EGSZB (Gazdasági és Szociális Tanács) [2007]: A Gazdasági és Szociális Tanács Ajánlása a társadalmi felelősségvállalásról (elfogadta a GSZT plenáris ülése 2007. október 18.-án) <http://www.manxager.org.hu/downloads/news/2007okt18.pdf>
2. Ferenczi József (2007): Jótékonyági klubot hoz létre a Casino Győr http://www.kisxalfold.hu/gyori_hirek/jotekonysagi_klubot_hoz_letre_a_casino_gyor/2036362/
3. GRI: Útmutató fenntarthatósági jelentések készítéséhez http://www.globaxlreporting.org/NR/ronlyres/82DB4DF1-0D95-4C02-AC1A-CCD059D9052F/0/G3_Hungarian.pdf
4. Győri Zsuzsanna [2007]: Tanulmány a vállalatok társadalmi felelősségvállalásáról UNDP.
5. HVG [2008]: Cégek felelőssége a gyárkapun túl (2008. március 25.) http://hvxg.hu/kkv.tippek/20080327_felelosseg_gyar_ceg.aspx?s=24h
6. Kotler, Philip; Lee, Nancy [2007]: Vállalatok társadalmi felelősségvállalása HVG Kiadó
7. KPMG [2008]: International Survey of Corporate Responsibility Reporting 2008
8. Ligeti György [2007]: CSR- Társadalmi felelősségvállalás Kurt Lewin Alapítvány p. 10-23.
9. Marján Attila [2007] : Európa sorsa HVG Kiadó p.160-162.
10. Maignan Isabelle; Ralston, David, A. (2002): Corporate Social Responsibility in Europe and the U.S.: Insights from Businesses' Self-Presentations *Journal of International Business Studies*, Vol. 33, No. 3. (3rd Qtr., 2002), pp. 497-514.
11. McWilliams, Abigail; Siegel; Donald (2001): Corporate Social Responsibility: A Theory of the Firm Perspective *The Academy of Management Review*, Vol. 26, No. 1. (Jan., 2001), pp. 117-127.
12. 1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték szervezéséről
13. Napi online [2008]: Csr-szemlélettel keresnek állást a legjobb MBA-végzősök (2008. március 20.) http://www.napxi.hu/default.asp?cCenter=article.asp&nID=363344#Scene_1
14. Prahalad, C.K. [2006]: Esélyek a piramis alján HVG Kiadó
15. www.pokerxworks.com (Letöltés ideje 2008. december 28.)

16. Szalay Anna(2008): Kiállítás a Casino Győr-ben
http://www.infoxgyor.hu/hirek/helyi_hirek/kiallitas_nyilt_a_casino_gyor-ben/
17. TerraIdea(2006): A társadalmi felelősségvállalás online kommunikációja a 100 legnagyobb árbevételű magyarországi vállalkozás körében
http://www.terra-xidea.hu/download/terraidea_csr_online_2006_summary.pdf
18. Tóth Gergely [2007]: A valóban felelős vállalat Követ-Inem
19. United Nations [2008]: Guidance on Corporate Responsibility Indicators in Annual Reports New York and Geneva
20. Zilahy Gyula [2008]: Vállalatok CSR kommunikációja Magyarországon Közlekedés és társadalmi felelősségvállalás (CSR) konferencia (előadás)